

CRÍTICA LITERÀRIA

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Caputxí

Una obra imprescindible per als aficionats a la botànica

JAUME LLISTOSELLA I MERCÈ BERNAL

*Manual pràctic de botànica
Morfologia de les plantes
vasculares*

Edicions de la Universitat de
Barcelona, 2022, 105 pàg.

Els autors d'aquest llibre —experts en la recerca sobre la biodiversitat i professors universitaris de botànica— ens abasten aquesta preciosa guia per ajudar-nos a reconèixer la morfologia de les plantes anomenades vasculares i, alhora, afavorir l'estudi de les modificacions i adaptacions d'aquestes plantes —que són la majoria dels vegetals— formades per la rel, tija i fulles i que compten amb les estructures adients per absorbir i transportar l'aigua i els nutrients.

És particularment interessant l'apartat dedicat a les modificacions i adaptacions de les fulles de les plantes vasculares (veg., p. 37-39) ja que, tant les fulles com les tiges, poden experimentar modificacions per adaptar-se a altres funcions més enllà de la fotosíntesi, com ara protegir-se dels animals herbívors, per exemple la fulla espinosa del ginebre (*Juniperus communis*). Semblantment, és també molt suggeridor l'apartat que analitza la diversitat de la rel i les modificacions i adaptacions de les arrels (veg. p. 12-14), especialment a propòsit de la rel napiforme dels naps (*Brassica napus*) i la rel globosa de la bleda-rave (*Beta vulgaris*).

La publicació es complementa, i reforça, amb 745 imatges de gran precisió i qualitat fotogràfica, que són representatives de les diferents estructures tractades al llarg del llibre pertanyents a 360 espècies. A més, ofereix un glossari amb 425 termes que ajuden enormement el lector poc familiaritzat amb els termes propis de la botànica, particularment aquells mots que, en un altre context, tindrien una altra significació, com ara anell, calze, segment, etc.

Una felicitació, ben de cor, als autors que han comptat amb la col·laboració del professor Antoni Sánchez-Cuxart en la recerca de les plantes en flor per tal d'il·lustrar aquest esplèndid manual pràctic de botànica, com indica el seu títol.

RAUXA

Sang cristiana

El més petit acte de violència a Terra Santa fereix la resta del món. Les circumstàncies que han envoltat la mort de la periodista Shereen Abu Akleh —recordem que era cristiana, no pas musulmana— són especialment tristes. El seu assassinat mentre exercia la professió a què se sentia cridada ja és prou lamentable, però encara ha estat més feridora i inadmissible la violència exercida per la policia israeliana durant el funeral. No hi ha cap justificació —cap ni una— per atacar els portants del fèretre fins a tombar-lo. Qualsevol cerimònia religiosa és sagrada, i més encara un funeral. És una llei universal no escrita que el repòs dels difunts ha de ser sempre respectat, ja es tracti de cristians, jueus, musulmans, agnòstics o ateus.

S'ha volgut justificar la càrrega policial argumentant la presència de banderes palestines. Però ens hem fet un fart de veure imatges de funerals palestins en què s'exhibeixen banderes de grups terroristes, en què es criden consignes plenes d'odi contra Israel i contra els jueus i en què el seguici va armat fins a les dents; i malgrat totes aquestes expressions públiques d'odi visceral, la policia israeliana no hi ha intervingut mai. En el cas de Shereen, algú va creure que el seu enterrament era molt més perillós, encara que fos pacífic i presidit per la creu... o justament perquè era pacífic i presidit per la creu. La singularitat cristiana té alguna cosa d'intolerable. La carta a Diognet, del segle II, descriu així als cristians: «Viuen a les seves pàtries, però com si hi fossin forasters. (...) Tothom els persegueix, però ells estimen tothom. No els coneixen, i els condemnen. Els maten, però així els donen la vida.»

EDUARD BRUFAU

CRÍTICA LITERARIA

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Capuchino

Una obra imprescindible para los aficionados a la botánica

JAUME LLISTOSELLA i MERCÈ BERNAL

*Manual pràctic de botànica
Morfologia de les plantes vasculars*

Edicions de la Universitat de Barcelona, 2022, 105 pág.

Los autores de este libro —expertos en la investigación sobre la biodiversidad y profesores universitarios de botánica— nos proporcionan esta preciosa guía para ayudarnos a reconocer la morfología de las plantas denominadas vasculares y, al mismo tiempo, favorecer el estudio de las modificaciones y adaptaciones de estas plantas —que son la mayoría de los vegetales— formadas por la raíz, el tallo y las hojas y que cuentan con las estructuras adecuadas para absorber y transportar el agua y los nutrientes.

Es particularmente interesante el apartado dedicado a las modificaciones y adaptaciones de las hojas de las plantas vasculares (ver p. 37-39) ya que, tanto las hojas como los tallos, pueden experimentar modificaciones para adaptarse a otras funciones más allá de la fotosintética, como protegerse de los animales herbívoros, por ejemplo la hoja espinosa del enebro (*Juniperus communis*). También, es muy sugerente el apartado que analiza la diversidad de la raíz y las modificaciones y adaptaciones de las raíces (ver p. 12-14), especialmente a propósito de la raíz napiforme de los nabos (*Brassica napus*) y la raíz globosa de la acelga-rábano (*Beta vulgaris*).

La publicación se complementa, y refuerza, con 745 imágenes de gran precisión y calidad fotográfica, que son representativas de las diferentes estructuras tratadas a lo largo del libro pertenecientes a 360 especies. Además, ofrece un glosario con 425 términos que ayudan enormemente al lector poco familiarizado con los términos propios de la botánica, particularmente aquellas palabras que, en otro contexto, tendrían otra significación, como anillo, cáliz, segmento, etc.

Una felicitación, de todo corazón, a los autores que han contado con la colaboración del profesor Antoni Sánchez-Cuxart en la búsqueda de las plantas en flor para ilustrar este espléndido manual práctico de botánica, como indica su título.

ARREBATO

Sangre cristiana

El menor acto de violencia en Tierra Santa hiere al resto del mundo. Las circunstancias que han rodeado la muerte de la periodista Shereen Abu Akleh —recordemos que era cristiana, no musulmana— son especialmente tristes. Su asesinato mientras ejercía la profesión a la que se sentía llamada ya es muy lamentable, pero aún ha sido más hiriente e inadmisiblemente la violencia ejercida por la policía israelí durante el funeral. No existe ninguna justificación —ninguna— para atacar a los portantes del féretro hasta hacerlo caer. Cualquier ceremonia religiosa es sagrada, y más todavía un funeral. Es una ley universal no escrita que el descanso de los difuntos debe ser respetado, ya se trate de cristianos, judíos, musulmanes, agnósticos o ateos.

Se ha querido justificar la carga policial argumentando la presencia de banderas palestinas. Pero nos hemos hartado de ver imágenes de funerales palestinos en los que se exhiben banderas de grupos terroristas, en los que se lanzan consignas llenas de odio contra Israel y contra los judíos y en los que la comitiva va totalmente armada; y a pesar de todas estas expresiones de odio visceral, la policía israelí nunca ha intervenido. En el caso de Shereen, alguien creyó que su entierro era mucho más peligroso, aunque fuera pacífico y presidido por la cruz... o precisamente porque era pacífico y presidido por la cruz. La singularidad cristiana tiene algo de intolerable. La carta a Diogneto, del siglo II, describe así a los cristianos: «Habitan en su propia patria, pero como forasteros (...). Aman a todos, y todos los persiguen. Se les condena sin conocerlos. Se les da muerte, y con ello reciben la vida.»

EDUARD BRUFAU